Žinios

SEMANARIO LITUANO Noticias

Dir. Proprietario Responsavel: Acacio Antunes Marques — Redação e Administração: Av. Tiradentes, 1026 - Tel. 4-8320 — Preço Cr$1,00

METAI IV — São Paulo, Brasil, 1950 m. Kovo mėn. (Março) 25 d. — Nr. 144

SIAUBINGI SKAIČIAI

Paryžius, 23 — AFP agentūra praneša, kad, nuo Prancūzijos išlaisvinimo iki 1949 m. rugpjūčio 1 d., vykdant apvalymą visoje šalyje, už bendradarbiavimą su naciais okupacijos metu mirti pasmerkta 7.153 kaltinamieji, iš kurių 4.710 už akių. Mirties bausmė įvykdyta 746. Apie 40 tūkstančių nubausta sunkiųjų darbų kalėjimu arba pataisos kalėjimu, 6.930 sėdi daboklėse. Dar 49.000 buvo pasmerkti tautos paniekai, o 20,000 bausmė buvo dovanota.

Kur ir kaip gali rengtis darbininkai?

— Į šį klausimą darbininkų gerbūvio matuotojai atsako nurodydami kiek kurioje šalyje eilinis darbininkas turi dirbti už jam reikalingus daiktus.

Pavyzdžiui, už odinių batukų porą JAV darbininkas turi dirbti 4 val. 30 min., Norvegijoj — 12 val., Belgijoj — 14, Bulgarijoj — 25, Čekoslovakijoj — 40, SSSR (ir Lietuvoje) — 198 val. O Brazilijoj? — Mes, atrodo, būsime tarp Belgijos ir Bulgarijos...

Stalino dinastija jau pavojuje

Berlynas, 24 — Nesenai pasklido pasaulyje žinios, kad Stalino sūnus rūpestingai rengiamas užimti raudonąjį Rusijos sostą po tėvo mirties. Dabar Berlyną pasiekė nauja žinia, kad Stalinas jau parašęs savo politinį testamentą ir savo įpėdiniu jame nurodęs Molotovą. O štai berlyniškis «Abend» dar nesenai rašė, kad visa "Stalino dinastija" pavojuje ir dėl to SSSR vykstąs naujas "valymas". — Esą maršalas L. Govorov, Rusų-Suomių karo didvyris, kurio pulkai pirmieji pralaužė Mannerheimo liniją, o Rusų-Vokiečių karo metu narsiai gynė Leningradą, tas SSSR didvyris pakėlęs ranką prieš Stalino dinastiją. Marš. L. Govorovo ir dar kelių šimtų įžymių R. Armijos karininkų ir aukštų SSSR valdininkų likimas esąs nežinomas. Kad Rusijoj kažkas negero patvirtina ir maskviškė «Pravda», kuri vasario 16 d. jau rašo, kad esąs galimas SSSR-JAV santykių pagerinimas ir susitarimas dėl atominės energijos kontrolės.

JAV ATSAKYMAS

Washington, — Prez. Truman ir min. Acheson pilnai įsitikinę, kad Maskva skaitosi tik su "realiais faktais", t.y. kietu kumščiu. Bet koks JAV susvyravimas esąs pavojingas pasaulio taikai. JAV neisianti į jokius susitarimus dėl atominės energijos kontroliavimo, kol SSSR nepasiduos tarptautinei kontrolei

Ir vėl Balkanai...

Viena, 24 — Pagal Austrijoj turimas žinias Balkanuose padėtis vėl opi. Stalinas davęs Titui suprasti, kad už grįžimą į Kominformą ir susitaikymą su Maskva, SSSR jam leistų sukurti Balkanų Sąjungą, dėl kurios sudarymo idėjos iškėlimo prieš kelis metus smarkiai nukentėjo Bulgarijos diktatorius a. a. Dimitrovas. Bet Jugoslavija esanti jau per daug pakrypusi į Vakarus. Be to, Tito kivirčas su Stalinu rado pritarimą ir kitose SSSR satelitinėse valstybėse. Nuolatiniai Karo teismai Vengrijoj, Bulgarijoj, Čekoslovakijoj, Rumunijoj ir Lenkijoj su mirties sprendimais ir tų sprendimų staigus vykdymas, o taip pat grąžinimas anksčiau viešai panaikintos mirties bausmės SSSR, tik parodo tų politinių organizmų negalavimus, kuriems pagydyti imamasi jau prieš paskutinių priemonių. Bet opumo centras šiuo metu yra Albanijoj, kur, ypač po Jugoslavijos maišto prieš Kominformą, ūkiniai reikalai nuolat blogėja ir padėtis darosi nepakenčiama. SSSR, tai numatydama, Albanijon prigrūdo savo agentų ir "technikų" bet ir Tito negaili paramos savo šalininkams ir Albanijoj bet kurią valandą gali pratrūkti vidaus karas. Kominformo valstybių spauda to pavojaus paslaptį išduoda puldama Tito, kad šis su iš JAV ir Anglijos gaunamais ginklais apginkluoja Albanijos kalnuose besitelkiančius partizanus. Tik keista, kad toji spauda Markoso partizanus Graikijoj vadindavo kovotojais už laisvę, o tuos, kurie Albanijos kalnuose renkasi ginti albanų laisvę, banditais.

Telegramos:

NAMIE IR PASAULYJE

— Ateina žinių, kad SSSR pasų gavimas, nežiūrint ar jie gauti per Lenkijos konsulatą S. Paulyje, ar atsiimti tiesiog iš pašto, dar neužtikrina, kad jų savininkai bus repatrijuojami jau šiemet, kai Europoje prasidės vasara. Šiemet, pasinaudojant Šventųjų Metų proga, repatrijavimas per Italiją, kaip numatyta, būtų gana patogus, nes iki Italijos gaunama visokių palengvinimų. Bet... Užpildytos anketos gavimui SSSR vizos pirma turi grįžti į SSSR ambasadą Urugvajuj, paskui... SSSR, vizos prašančiojo tėviškėje "sveriama" giminių ištikimybė ir tik paskui prašymas vizai gauti patenkinamas arba atmetamas. Tada vėl reikės laukti laivo... Pasklidę gandai apie visuotiną ir privalomą SSSR Užsienio pasus gavusiųjų repatriaciją yra tik gandai. Bent kol kas.

— Perú respublikos policija įsiveržė į Brazilijos teritoriją ir, suėmusi perujietį pramonininką Humberto Campos Panduro, apie 14 metų gyvenantį Tobatinga mieste, Brazilijoj, pasitraukė į savo pusę. — JAV mokslininkai, darydami bandymus Vidurinėj Amerikoj, radę būdą žymiai pakelti kavynų našumą -- padvigubinti. Šis atradimas būsiąs perduotas kavos augintojams ir kitose šalyse. — Italijoj kovo 22 d. per 12-kos valandų streiką daugelyje miestų įvyko susirėmimų. San Severe minios norėjo nulinčiuoti policiją. Maištams malšinti buvo pasiųstos motorizuotos dalys su šarvuočiais ir patrankomis. Abiejose pusėse esą užmuštų ir daug sužeistų. — "Skrajojantieji skrituliai" esą vėl matomi visuose kontinentuose. Vieni sako, kad jie yra nežinomi, bet tikri padangių svečiai, kiti — kad tik vaizduotės padaras.

Sniegas ir Ledynai

Kaip atsiranda snaigės?

Be saulės nebûtų sniego. Jei vienoj vietoj sninga, tai kitoj vietoj saulės spinduliai jau iš anksto yra išgarinę į orą nemaža vandens. Be saulės vanduo su šaltų į ledą ir nebûtų jokio sniego. Atmosferos aukštumoje neatsirastų snaigių. Saulė gamina sniegą šituokiu būdu:

Vandens garams aukštuose oro sluogsniuose tirštėjant, susidaro šešiakampės ledo kristalo plokštelės. Jos labai menkutės ir nuo mažiausio oro judėsio krinta žemyn. Jei vandens garų ore daug, o temperatûra krinta, tai šešiakampės plokštelės kiekvienąme savo kampe užsiaugina dar ledinius ûsus arba spindulius. Tie spinduliai vėl gali išsišakoti, ir tokiu bûdu susidaro snaigė. Pasidariusi sunki, ji nebegali išsilaikyti ore ir leidžiasi žemyn.

Greitas ir gausus snigimas dažnai rodo, kad šaltis vyksta netoli žemės. Sniego žvaigždelėms krintant žemyn gana šiltu oru, atskiros žvaigždelytės susijungia ir sulimpa į vieną vietą, tuo bûdu pavirsdamos sniego kruopomis. Mažos sniego kruopos leidžiasi žemyn maždaug vieno metro per sekundę greičiu. Toks pat greitis yra ir didesnių snaigių.

Sniegas saugo gyvybę...

Sniego uždanga turi didelės reikšmės žemės ûkiui ir kartu žmogaus gyvenimui. Po sniegu yra žymiai šilčiau negu laisvame ore. Po sniego danga įvairûs augalai ir medžių šaknys daug lengviau perneša žiemą. Nesant sniego, dažnai nušala medžiai ir augalai. Tolimoje šiaurėje medžiai ir krûmai išlieka gyvi tik tiek aukštai, kiek jie bûna apsnigti. Šakas ir viršûnes nukanda speigas. Todėl prie taip vadinamo šiaurės speigračio visų krûmų aukštis dažniausia yra kaip tiktai toks, kiek žiemą iškrito sniego. Šakos savaime nusileidžia palei žemę ir žiemą išsaugo savo gyvybę. Rusai, žinodami šią taisyklę, Sibire net obuolių ir kriaušių sodus peraugina pritaikydami prie žiemos šalčių, tai yra, šakas nulenkdami palei žemę.

Ledynai kalnuose ir ledjûriai

Maža sniego danga kaikuriomis apystovomis vaidina didelį geologinį vaidmenį. Aukštuose kalnuose ir daugelyje poliarinių sričių sniegas nenutirpsta nei vasarą, taigi, jis ten bûna ištisus metus. Tokie kalnai jau iš tolo blizga baltomis savo viršûnėmis. Pakalnėmis ir šlaitais nuo kalnų šliaužia žemyn ledynai ir gleceriai. Tai yra sniego masės, saulės pageba supresuotos į didelius ledo gabalus. Tokių ledynų spalva nebebalta, o balzgana. Gleceriai šliaužia pirmyn, nors vėžio greičiu. Didžiojo Alpių ledyno greitis tesiekia 180 metrų per metus. Taigi Alpių gleceriai per dieną pasistumia pirmyn apie pus metrį.

Daug greičiau slenka Grenlandijos ledynai. Vietomis jų greitis pasiekia 37 metrų per dieną. Pasiekę jûrą, tie ledynai nulužta ir suvirsta į vandenį, sudarydami klaidžiojančius ledų kalnus jûrose, grąsindami laivų susisiekimui, at šaldydami orą žemėje ir sukeldami daug miglų pavasarį. Supresuoto sniego ledu apklota beveik visa Grenlandijos sala. Visa 2 milijonų ketvirtainių kilometrų sala iš tikrųjų yra ištisa ledų kepurė, kuri šiek tiek atitirpusi tik salos pietuose ir pakrantėse. Pagal geologo Vegenerio tyrimus, Grenlandijos vidury je ledų danga yra net 2 kilometrų storio, o visas Grenlandijos ledas turi per 3 milijonus kubinių kilometrų ledo. Jei dėl kurių nors priežasčių sutirptų visas Grenlandijos ledas, tai iš jo pasidarytų tiek vandens, kad tas vandens kiekis 40 kartų būtų didesnis už Baltijos ir Šiaurės jûros vandens kiekį drauge paėmus. Tas vanduo visuose pasaulio vandenynuose ir jûrose vandens lygį pakeltų 8 metrais ir milžiniški sausžemio plotai atsidurtų po vandeniu.

Grenlandijos ledai labai veikia Europos orą. Grenlandija viduje yra labai šalta. Vidutinė metų temperatûra yra apie 32 laipsniai šalčio. Todėl Grenlandiją reikia laikyti šalčiausia vieta žemėje. Viršum Grenlandijos visuomet yra aukštas oro slėgimas, dėl to iš salos vidurio dideliu smarkumu pûčia vėjas į visas puses.

Dideli sniego kiekiai pavirtę ledu guli ir Pietų ašigalyje. Pietų ašigalyje iš viso yra apledėję 14 milijonų kvadratinių kilometrų ploto. Jei prie tų ledų pridėsime dar daugelio kalnų glecerius Europoje, Azijoje ir Amerikoje, tai matysime, kad leduose slepiasi milžiniškos masės vandens, kurio kilmė be abejo yra jûra.

Bet sniego danga žemėj yra padariusi ir didelių nuostolių. Žemės istorijoje yra žinomas ne vienas ledlaikis, kai iš aukštesniųjų vietų į žemesnes plaukė dideli ledynai. To kie ledmečiai užtrukdavo po 10 metų. Jie yra perėję ir Lietuvą, palikdami tenai daug akmenų.

Ledmečių atsiradimas ir dingimas sijamas su saulės šilumos spinduliavimo kiekiu. Juo žemė gauna mažiau saulės šilumos, tuo labiau jaučiasi šalčio pirštai. Ledlaikiai yra buvę Šiaurės Amerikoje, Europoje, Pietų Amerikoje, Indijoje. Jie yra nuardę ištisas kalnų eiles, išgraužę sausumoje milžiniškus ežerus ir net naujas jûras, išnaikinę viską.

Šiuo metu kaip tik to kį ledlaikį pergyvena Grenlandija. Ledlaikis gali prasidėti ir kurioj nors kitoj žemės vietoj. Nežinome vietos, laiko, kur ir kada jis pasirodys, bet žinoma tik vienas dalykas, kad istorija kartojasi.

Sutr. iš "Keleivio"

Moveis e Decorações Fama Ltda.

Vienintėlė São Pauly lietuvių stilinių baldų dirbtuvė Dirbame tik pagal užsakymus įvairių stilių ir rûšių baldus. Darome butų ir komercinių įstaigų bei krautuvių įrengimus, vitrinas ir t.t. Darbas greitas ir garantuotas. LIETUVIAMS NUOLAIDA

Rua João Annes, 144 (Alto da Lapa) Tel. 5-0858
São Paulo Onibus 36 Lapa ponto final

CASA "JONAS" Avalynės parduotuvė

Batai, batukai ir pusbaciai "Jonas" siuvami nuosavoje dirbtuvėje, todėl kainos yra prieinamiausios ir pasizymi savo stiprumu, elegantiskumu ir patogumu.

CALÇADO Jonas J. VIGELIS

KRAUTUVĖ: Avenida Zelina, 73 SÃO PAULO

FABRIKAS Rua São Caetano, 862 TEL. 9-4682

Miesto pakraščių vilų gyventojai reikalaukite, kad laikraščių išnešiotojai atneštų jums ir "ŽINIAS"

Rio de Janeire "ŽINIOS" gaunamos pas Uršulę Gaulienę, rua Piratini, 371, c.1.

Miré Tarzano tévas

Encino, Cal. — Kovo 19 d. Kalifornijoj, JAV, savo vasarnamy, kuris buvo pramintas «Tarzana», mirė Edgar Rice Burroughs, 74 metų, pagarsėjęs visame pasaulyje savo «Tarzanais»... Pirmąjį "Tarzaną" jis sukûrė 1912 metais, kada jam atėjo į galvą mintis parašyti romaną, kurio didvyriu turi bûti išgalvota asmenybė, pusiau žmogus, pusiau beždžionė, per gyvenanti visokiausius nuotykius toli Afrikos miškuose, kur "Tarzano" autorius niekad nebuvo įkėlęs nei kojos. Pirmasis to fantastinio romano tomas turėjo gerą pasisekimą ir jo autorius sukûrė dar 22 "Tarzanus". Jie išversti į daugybę kalbų ir bendras tiražas siekia apie 40 milijonų egzempliorių. Be šių 23-jų pagrindinių veikalų E. R. Burroughs apie tą jo išgalvotą Tarzaną parašė dar 36 veikalus ir dar 12 rankraščių palikęs paruoštų spaudai. Edgar Rice Burroughs, kaip rašytojas literatas, nėra aukštai vertinamas. Ir jis pats į savo "Tarzanų" rašymą žiûrėjo kaip į bûdą lengvai uždirbti pinigą. Bet milijonus dolerių jam davė ne knygos, o filmos, kurių lig šiol rodoma net 27. "Tarzano" tėvas buvo du kart vedęs ir du kart išsiskyręs, paliko tris vaikus.

Naujiena... Prof. M.F. Zernike, Olandijoj, išrado naują mikroskopą, per kurį matomi daiktai pasirodo spalvoti dėl veikiančių šviesos spalvų. Ta ypatybė labai palengvina stebėti gyvas ląsteles ir jų augimą. Moks lininkas sako, kad jo išradimas dar tik bandymų padėtyje, bet greit bûsiąs ištobûlintas.

Ir bulvės... Lig šiol kartais sterilizuojami kai kurie gyvuliai ir žmonės, kad nesi veistų... Dabar, pastebėjus, kad tûli dirbtiniai hormonai turi savybių sulaikančių sėklų dygimą ir diegų augimą, JAV ir Olandijoj tie hormonai jau pradedama naudoti sterilizavimui bulvių... Tokiu bûdu bulvės ilgai išlaikomos šviežias — nedygsta, negenda ir negreit pûva.

LEUKEMIJA... arba kraujo vėžys lig šiol buvo nenugalima kaip ir kitos vėžio rûšys. Bet šiemet Bellevue ligoninėje su naujais "Acth" vaistais buvęs pagydytas 4 metų berniukas Harold Kravetsky, kuriam per 22 dienas buvo duota 10 įšvirkštimų. Vaikas grįžo į namus apgydytas ir JAV gydytojai tvirtina, kad su naujųjų vaistų pagelba tikrai pavyksta sustabdyti leukemijos plitimą.

Vaidino kunigą

Bogotà, 17 — Žurnalistas Josė Escobar Montoya, jau nuo senai pasižymėjęs visokiomis išdaigomis, pernai metęs vaidinęs žurnalistą ir Puente Nacional apylinkėse pasirodė kaip kunigas. "Visi kunigai lengvai pelnosi saduoną — pasakė Escobar savo draugams, — kodėl man nepamėginti?" — Ir pasirodęs dievobaimingas dvasiškis tapo minių dievaičiu. 1949 m. per Didžiąją Savaitę Puente Nacional apylinkių gyventojai jam atidarė savo širdis ir kišenes. O jis laikė mišias, atlikinėjo visas apeigas paskendęs mistiškoje nuotaikoje. Jis klausė Velykinės, dalijo Komuniją, krikštijo, o po Velykų ir tuokė. Mėgo pokylius ir gausias tikinčiųjų aukas. Bet kadangi kiekvienas vaidinimas pasibaigia, pasibaigė ir jo. Suimtas pateko į Araraquaros koloniją Colombijos miškuose, kur suvežami nenuoramos ir valkatos baus mėms atlikti. Bet Josė Escobar Montoya gudrus. Jis pabėgo iš nusikaltėlių kolonijos ir, po daugybės visokiausių nuotykių bėgant per neįžengiamus miškus, pasiekė Brazilijos sieną ir Leticijoj ruošėsi ją pereiti. Vienok čia buvo suimtas dar kartą. Dabar jis bus grąžintas į Araraquaros nusikaltėlių koloniją, kur turės atlikti bausmę ir už pabėgimą. Šį kartą Josė Escobar Montoya pareiškė žurnalistams, kad jo tikslas dabar bus ramiai gyventi nusikaltėlių kolonijoj ir rašyti romanus, kurie bûsią dar įdomesni už jo gyvenimą.

Pirmoji vandenilio atomu bomba?

Washington, 20 — Vandenilinė bomba, kurios dirbimui parėdymą prezidentas Truman davė dar taip nesenai, esanti jau baigiama ir bûsianti išmėginta Eniwetok atolų salose dar balandžio mėnesį. Pirmoji vandenilinė bomba, kaip teigia žinovai, bûsianti tik 50 kartų galingesnė už dabar jau serijomis JAV gaminamas atomines bombas ir tas, kurios anksčiau buvo išbandytos Eniwetok salose. Apskaičiuojama, kad jos trenksmo jėga atitiksianti milijonus tonų klasinių sprogmenų arba nitro-glicerino sprogimui.

Didėja aukso gamyba

Londonas, 21 — "Samuel Montaigu", metalų biržos metinis žurnalas, paskelbė, kad 1949 m. visame pasaulyje aukso pagaminta 24.700.000 onsų, arba 700.000 onsų daugiau negu 1948 m. Į tą skaičių įeina ir SSSR auksas, kurio 1949 m. buvę prikasta 2.000.000 onsų ir Pietų Afrikos — 11.705.000 onsų. Visur aukso gamyba pastaraisiais metais kasmet beveik vienoda. Tik Kanadoje iš 545.000 onsų pašoko į 4.075.000 onsų, tik JAV prikasta 30.000 onsų mažiau. (Onsa 28,35 gr.)

AR TAMSTA ŽINAI, KAD "ŽINIŲ" KNYGYNE GALIMA ĮSIGYTI GRAŽIŲ KNYGŲ

Spec. Moterų Ligų KLINIKA

Dr. Nicolau CALLIA

Gimdos, motinos, kiaušiadėčių ligos. Hemoražijos — kraujoplûdžiai, mėnesinės, baltosios. Lytinis atšalimas — nevaisingumas. Venerinės ligos. Liesumas ir nutukimas. — Vėžys.

Rua Marconi 23 — 4°a, 1-2 salės. Priėmimas nuo 15 val. iki 19 val. — Telefonas 4-7594 — S. Paulo.

Radijo Laboratorija

Algirdas IDIKA

Dipl. inzinierius — radijotechnikas

Rua Baraldi, 678. — São Caetano

Taisomi radijo aparatai ir radijo-vitrolos.

Taisymas ir reguliavimas radijo aparatu automobiliams

Montuojami nauji aukštos kokybės radijo aparatai

Radijo aparatai 30% pigesni negu bet kurioje krautuvėje

PADARIA CAIEIRAS

KEPYKLA, MAISTO IR GĖRIMŲ PARDUOTUVĖ

Ona ir Edvardas Paźerai

SAVININKAI

Vila Cresciuma - Caieiras - EFSJ - Est. S. Paulo

Tévynéje ir Pasaulyje

Tarybiné lygybé

Vilnius, — Stalino 70-tųjų gimimo metinių proga, A. Sniečkus, Lietuvos KP (b) CK sekretorius, savo kalboje, kuri buvo atspausdinta visuose laikraščiuose, paminėjęs SSSR diktatoriaus vardą virš šimto kartų ir pailsęs apatiškai beskaičiuodamas jo nuopelnus, prieš baigdamas, vienam tos "litanijos," posme pasakė tokią tiesą apie SSSR tautų "lygybę": — "Draugas Stalinas moko mûsų šalies darbo žmones mylėti ir gerbti vyresnyjį SSSR tautų seimos brolį — didžiąją rusų tautą." Taigi, nežiūrint kad Stalino konstitucija skelbia lygybę, po tos "lygybės" priedanga, mažesniųjų tautų sąskaiton, auga «vyresnysis brolis» ir lietuviams įsakoma garbinti ir lenktis ne tik Stalinui, bet visiems rusams. O tas «vyresnysis brolis» jaunesniųjų namuose daro ką nori.

Merkio dvare

Vilnius, — 1949 m. gruodžio 21 d. "Tėvynės Balsas" įdėjo tokią žinutę: «Buvusiam Merkio dvare, netoli Kauno, Lapių valsč. žmonės, kurie buvo Merkio kumečiais, tapo čia šeiminin kais.» — Gyvenimas Lapių valsčiuje smarkiai pasikeitė. Čia sukurtas Stalino vardo kolûkis, kuriame valstiečio Šumskio grandis 1949 m. 20 ha plote gavusi po 29 dvigubus centnerius rugių. Čia veikianti progimnazija, kursai suaugusiems (liaudies universitetas), poliklinika, klûbas su biblioteka ir kt. Atsiradus nauja, valstiečių namais apstatyta, gatvė.

KAUNAS, — Kauno Karo Muziejuje išstatytas dailininko Janulio drobėje pieštas paveikslas "Lietuvos priėmimas į Tarybų Sąjungos tautų šeimą." O skulptorius P. Vaivada nulipdė Josifo Stalino biustą.

VILNIUS, — Visi T. Lietuvos laikraščiai paskelbė SSSR Aukščiausiosios Tarybos nutarimą apdovanoti drg. Josifą Visarionovičių Staliną LENINO ordinu. Įsakas pasirašytas N. Šverniko ir A. Gorkino — A. T. Prezidiumo pirmininko ir sekretoriaus. Kitu įsaku įsteigtos (nuo 5 iki 10) Stalininės premijos «Už taikos sustiprinimą tautų tarpe». Tos premijos lydimos aukso medalio su J.V. Stalino atvaizdu ir 100.000 rublių, bus duodamos bet kurios pasaulio šalies piliečiams už įžymius nuopelnus kovoje prieš karo kurstytojus.

Kaip bus toliau?

Berlynas, - "Die Neue Zeitung" praneša, jog Maskva nusiėmusi kaukę ir 1950 metų sausio 30 d. paskelbusi, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikose visiškai panaikinamas nuo 1918 metų veikęs administracinis padalinimas ir toliau tų trijų Baltijos respublikų administracinis papaltnimas įjungiamas į Rusijos administracijos sistemą.

Rusai tuo tarpu to «administracinio pertvarkymo» smulkmenų dar nepaskelbę, bet Vokietijoj numatoma, kad Baltijos respublikos, kurios jau ir lig šiol jokio savarankiškumo neturėjo, dabar būsiančios "išlaisvintos" ir nuo to, ką dar turėjo. Kaip plačiai palies nauji Maskvos patvarkymai Lietuvos gyvenimą, ar beliks dar nors kokia savivaldybė, kad ir dabartinės J. Paleckio, M. Gedvilos tarybinės vyriausybės pavidale, pamatysime tik vėliau. Dabar žinoma, kad bus panaikinti apskričiai, valsčiai, seniūnijos, o jų vietoje bus organizuojamos «apylinkės», kaip kad yra Rusijoj.

Ką viekia JAV Liet. Taryba

Chicago, — Amerikos Lietuvių Taryba (ALT) įsikûrė 1940 m. spalių 15 d. po priėmimo pas prezidentą Rooseveltą. Ji buvo įkurta Lietuvos Pasiuntinybėje Washingtone ir, iš pradžių, vadinosi Lietuvos Gelbėjimo Komitetu, kurį sudarė 9 asmenys: po 3 atstovus nuo 3-jų srovių — socialdemokratų, sandariečių (liaudininkų) ir katalikų (viso krikščionių demokratų bloko). Vėliau įėjo dar du atstovai nuo susivienijimų: vienas nuo Lietuvių Susivienijimo Amerikoj ir vienas nuo Susivienijimo Lietuvių Romos Katalikų Amerikoje. ALT įsteigė Amerikos Lietuvių Informacijos Centrą —LAIC. 1946 ir 1948 metais ALT turėjo du priėmimus pas prezidentą Trumaną. Be jų dar daug kartų ALT Vykdomasis Komitetas lankėsi Washingtone, kalbėjosi su JAV valstybės vyrais Lietuvos laisvinimo reikalais, įteikė atitinkamus memorandumus. Ir šiemet ALT Vykdomasis Komitetas — p.p. Šimutis, Grigaitis ir Vaidyla — lankėsi Valstybės Departamente, kur žodžiu ir raštu paaiškino reikalą daryti žygių, kad būtų sulaikytas mûsų tautos naikinimas, kad Lietuvos klausimas tinkama proga būtų iškeltas Vieningų Tautų Organizacijoj, kad nebūtų pasirašoma Europoje jokios sutartys be užtikrinimo Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės. Sausio 30 d. ALT. Vykd. Komitetas aplankė senato ir seimo atitinkamas komisijas, kur darė žygių, kad greičiau būtų priimta Genocido konvencija, t.y. kad pagal tarptautinį susitarimą būtų uždraustas tautų žudymas. Dar prašė, kad per JAV radiją "Voice of America" (Amerikos Balsas) būtų duodamos ir lietuviškos programos.

1945 m. ALT sušaukė Lietuvių Kongresą Chicagoje, kuriame dalyvavo virš 800 delegatų nuo įvairių JAV organizacijų ir buvo surinkta 22.000 dol. aukų. Ta pačia proga įvykusiam ir ALT savažiavime buvo padidintas ALT Vykdomasis Komitas, įleidžiant po 7 atstovus nuo socialdemokratų, sandariečių ir katalikų ir po 3 atstovus nuo abiejų susivienijimų. Pernai prisidėjo ir tautininkai su 7 atstovais. Taigi dabar A.L. Taryboje jau yra 34 atstovai, o jos Vyk Ko-tą sudaro 4 nariai - po 1 nuo kiekvienos srovės.

CASA SPRINDYS

Praça S. José, nr. 1. — V. ZELINA,

PRANEŠA SAVO KLIJENTAMS apie gavimą naujo SORTIMENTO VISOKIŲ PREKIŲ. Čia pat batai, skrybėlės, elektros gaminiai, statybos medžiaga ir viskas, kas reikalinga Jums ir Jûsų namams **Didelis pasirinkimas** radijo aparatų, radijo vitrolų. — Čia pat ir *radijo laboratorija*, įrengta pagal naujausius technikos reikalavimus, vedama prityrusių specialistų, atlieka visus taisymo ir reformavimo darbus.

Iš autobuso Nr. 93 tiesiai į krautuvę.

Jau 100m. lietuviai gyvena Philadelphijoj

Philadelphia, Pa. - Tai miestas, kurio vardą mûsiš kai rašome «Filadelfija». Jis yra JAV rytuose, prie Delaware upės, dar už 160 klm. nuo Atlanto vandenyno. Bet upė jau čia plati ir gili. Joje įrengta čia ka ro laivų bazė. Vienas tiltas, užbaigtas 1926 m., turi net 5 klm. ilgio ir jungia Pensylvanijos valstybę su New Jersey.

Pirmieji europiečiai, čia išlipę dar 1636 m., buvę švedai. Vietovė vadinosi Wicaco. Bet jau 1685 m. čia įsigalėjo anglai, kurie į Wicaco atvyko su keliais laivais. Paskui anglus atvy ko ir vokiečiai. Šie apsigy veno Germantown kalvoje. Anglus rėmė jų valdžia ir jie nustelbė visus kitus. Nuo 1701 m. miestą jie pa vadino Philadelphia arba "Brolíškos meilės" miestu, nes iš graikų kalbos paim ti žodžiai Phila — brolis, Delphia — meilė. Philadel phijai teko garbė būti ir pirmąja JAV sostine. Čia 1776 m. liepos 4 d. paskelb ta Amerikos nepriklausomy bė, čia buvo pasiûta ir 1777 m. priimta JAV vėlia va, čia 1787 m. priimta JAV konstitucija.

Dabar Philadelphia priskaito virš dviejų milijo nų gyventojų. Lietuvių tarp jų esą kokie 15 tûkstančių, bet, įskaitant ir apylinkė se gyvenančius, mûsiškių skaičius galįs siekti arti 25.000 galvų. Miestas užima didelį plotą žemės, nes namai vidutinio aukščio ir dangoraižių maža. Bet čia daug istorinių pastatų, moks lo įstaigų, muziejų, kultû ros rûmų. Yra ir didelių fabrikų. Pirmoj vietoj eina tekstilės pramonė, popie rio gamyba, bet daug ir geležies liejyklų, automobi lių, mašinų, medicinos įran kių fabrikų, baldų ir virtu vės reikmenų dirbtuvių, alaus bravorų ir spirito va ryklų.

Pirmasis lietuvis emi grantas iš Lietuvos, atvy kęs į Philadelphią, buvo klerikas Petras Svotelis. Jis atvyko 1850 m. Dau giau lietuvių čia pasirodė tik po pralaimėto 1863 m. lietuvių ir lenkų sukilimo prieš abi tautas paverg usią Rusiją. Iš pradžių mû sų tautiečiai dirbo prie plentų ir geležinkelių tiesi mo, tiltų ir namų statybos, dirbo fabrikuose ir siuvyk lose, o vienas kitas griebė si biznio. Dabar Philadel phijoj esą 396 lietuvių sa liûnai, reiškia, įvairûs ba rai, butekinai, restoranai. Iš kitų lietuviškų garseny bių čia minėtinas Mykolo Dumšos metalo kėdžių, sta lų ir kitų panašių gaminių fabrikas ir Liberty Feder al Savings and Loan As sociation lietuviškas ban kas, kurio kapitalas . . . 5.700.000 dol. — Fabrikan tas M. Dumša yra sudaręs penkioms šeimoms darbo ir buto garantijas, išdavęs 250 asmenų darbo garanti jas ir jau suteikęs darbo 30 čiai naujų ateivių. Gi minėtas bankas savo patal pose visada randa vietos lietuviškų organizacijų su eigom bei posėdžiams. Jo valdytojas C. S. Cheleden ir tarnautojai, ypač E. Vai niûnienė ir H. Kemeklis, nuolat dirba lietuvišką darbą.

Philadelphijoj veikia keturios L. R. K. parapijos, šeši pašalpiniai klûbai, BALFo skyrius, Tremtinių Draugija ir kt. Naujų ateivių esą 7-8 šimtai. Pensyl vanijos universitete, Phila delphijoj, šiemet dirba jau keli iš Lietuvės atvykę profesoriai, kaip prof. Sen nas, prof. A. Salys, prof. V. Krėvė-Mickevičius (gar susis rašytojas), prof. J. Puzinas, Dr. V. Mačiûnas ir kiti.

LIET. KOMPARTIJA

Pagal žinias iš tarybi nių šaltinių Lietuvos komu nistų partija Nepr. Lietuvo je, veikdama pogrindyje, teturėjo tik arti tûkstančio narių. Per pirmąjį bolševik meti, 1940-1941 m., tas skai čius pašoko arti 5.000, bet karo metu daug komunistų, nespėjusių pabėgti į Rusi ją, žuvo Lietuvoje ir kalė jimuose Vokietijoj, o dalis pabėgusių į Rusiją ir pasislėpusių Lietuvoje, prak tiškai susipažinę su tarybine santvarka, komunizmo išsižadėjo. Taip 1945 m. ru sai į Lietuvą atgabeno 1.200 savų komunistų, bet jų buvo dar maža. Į Tar. Lietuvos kompartiją buvo įjungti ir partiečiai iš Lie tuvoje stovinčios SSSR ka riuomenės. Lietuvių komu nistų eiles dar papildė Lie tuvon suvežti rusai valdi ninkai ir kolonistai, nors pastarųjų tik mažas nuo šimtis, ne ką didesnis ne gu pačių lietuvių, skaito mas ištikimais. Tokiu bû du komunistų partija Lietu voje padidėjo net 5 kartus ir dabar ji priskaito jau 24.000 narių, kas sudaro maždaug 1% visų šalies gy ventojų. LKP(b) Centro Ko mitetą sudaro 71 partijos atstovas. Pernai jame bu vo 38 lietuviai ir 33 rusai, bet iš penkių jo sekreto rių — lietuviai buvo tik du.

Kiek stipresnė ir pla čiau įsišaknijusi yra komu nistinio jaunimo organiza cija — Komjaunuoliai. Jų yra jau apie 36.000. Taigi visos organizuotos komu nistų jėgos Lietuvoje jau siekia apie 60.000 asmenų. Jokių kitų partijų, nei šiaip organizacijų, kurioms būtų leidžiama veikti gre ta kompartijos, nėra. Jų veikla gali būti tik slapta. Kada būna daromi rinki mai, patys komunistai išsta to dvejopus kandidatus: nuo kompartijos ir "be partyvių".

V. Z., Hamburg, II. 27

— Vokietijoj yra 1.500 mokslininkų dirbančių dau giau negu tûkstantyje įvai rių mokslinių bandymų ša kų. Bet neturi teisės vesti jokių tyrinėjimų karo gink lų srityje. Jų tyrimai gali apimti tik metalurgiją, me diciną, tąsliųjų medžiagų ir optikos įrengimų sritį.

— Sibire 1920 m. me džiotojai, nuklydę į ašiga lio ruožą, grįžę pranešė ten aptikę mamutų pėdas. 1949 m. buvo rastas leduo se įšalęs ir labai gerai iš silaikęs mamutas, kurio mėsą buvo galima valgyti. Dabar tûli gamtininkai ma no, kad Sibiro taigose dar esą užsilikusių tų priešis torinių dramblių arba ma mutų. SSSR tuo reikalu ruošią naują ekspediciją į Sibiro taigas.

Skaityk ir platink «ŽINIAS»

Nori dailių, elegantiškų ir tvirtai pasiûtų rûbų? — Užsisakyk seniausioje, lietuvio savininko siuvykloje

E S ESTAN A N

Siuvyklos sandėlyje didelis visokių me džiagų pasirinkimas — Priimami užsa kymai ir iš atsinešamų medžiagų.

Estanislau Šlikta

Especialista em Manteaux e Tailleurs p/ Senhoras

Telefone: 4-1940

R. Washington Luiz, 322 — 1.º and. — S. Paulo

Oxidavimas ivariomis spalvomis.

★ CHROMAVIMAS, NIKELIAVIMAS, SIDABRAVIMAS ★

. . . . . automobilių ir visokių mašinų dalių, lempų, abažurų, metalinių indų, peilių, šaukštų, visokių įrankių ir prietaisų.

Chem. Petras Kalinauskas

Industria Metalurgica Del Nero Ltda.

Av.S.João, 1385, Telef. 52-6353 — S. PAULO

Australijoje...

— Pernai Australijos lietuviai įsteigė pirmąjį Lietuvių Kultûros Fondo skyrių. O šiemet jau įvyko LKF Australijos Apygardos suvažiavimas. LKF rûpinasi švietimo reikalais ir jau gavo iš Lietuvių Tautinės Bendruomenės (centras Vokietijoj) vadovėlių.

— Australijos Lietuvių Draugijos skyrius Adelaidėje ir Šv. Kazimiero Draugija suruošė bendras Kûčias, kuriose dalyvavo 120 lietuvių ir keletas svečių australų. Kalėdų Eglutę vaikams suruošė Paliulienė, Levickienė, Ivoška ir kt. ALD suruoštame N. Metų sutikime dalyvavo apie 200 žmonių.

— Vyriausybė nuspren dė pasiųsti į Papua teritoriją ir Naująją Gvinėją 40 gydytotų ateivių. Tarp sep tynių parinktųjų iki sausio 9 d. yra du lietuviai: Dr. Maksas M. Svirklys ir Dr. Vacys Žigas. Be to, dviem gydytojams, buvusiems DP, leista dirbti Fremantle ligoninėje.

— 1949 m. gruodžio 26 d. viename Yorketowno viešbutyje rastas nušautas ar nusišovęs lietuvis Juozas Abaravičius. Laike ka ro Abaravičius buvo kacete Vokietijoje.

— 1949 m. gruodžio 30 d. Sydnėjuje įvyko Australijos Lietuvių Draugijos metinis suvažiavimas. Iš skyrių atstovų pranešimų sužinome, kad Adelaide skyrius turi apie 600 narių, Bathurst — 26, Bonegilla — 33, Brisbane — 59, Greta — 31, Melbourne — 186, Sydney — 87, Woome ra — 38. Į Centro Valdybą 1950 metams išrinkti: A. Baužė, rašyt Pulgis And riušis, inž. M. Bogužas, kun. J. Tamulis ir P. Šliogeris. Paiimtas pasiûlymas įsijungti į Pasaulio Lietuvia Bendruomenę priimant jos Konstituciją.

— Aukščiau paduotos žinios paimtos iš «Australi jos Lietuvio», leidžiamo — 2 Weroona Ave., Ascot Park. ADELAIDE SA. Žurnalas dvisavaitinis, patogaus formato, rimtas ir įdo mus (duoda medžiagos net anglų kalbos pamokoms). Jo red. Jurgis Glušauskas.

, "A. L." Citat

Noriu parduoti ar išnuomuoti...

... savo 22 alq. ûkį su trobesiais ir darbo įrankiais pardavodu už už Cr. 150.000 Sutinku išnuomuoti ar atidoti dirbti "iš pusės". — Rašyti: Paulo Malžinskas, Cx. Postal 27, CAIUA, E. F. S., Estado de S. Paulo.

— Stasys Taraškevičius pajieško Atkočiûnų arba dukterį — Stasę Atkočiûnaitę. Atsiliepti — Av. Zelina 1074, V. Zelina, S. Paulo.

— Dr. Nicolau Kandanroff pajieško Eduardo Zapolskio. Atsiliepti: Sanatorio Jesus de Nazareth, Suzano, E. F. C. B

SAVI APIE SAVUOSIUS

Jonas VIGELIS, Jr.

Jaunasis Jonas Vigelis, Jono sûnus, šiomis dienomis žengė tikrai būdingą žingsnį, kuris bus pavyzdžiu daugeliui čia gimusios mûsų jaunosios kar tos atstovų. — Pas mus, tarp lietuvių, įsivyravus klaidinga pažiûra: jeigu lietuvio vaikas gimė ne Lietuvoje, jis jau skaitomas ne letuviu; jeigu lietu vis priėmė kitos šalies pilietybę, jis jau stengiasi iš siskirti iš lietuvių; lietuvė ištekėjusi už kitataučio- arba lietuvis vedęs kita tautę dažnai labai pigiai pasiduoda savo "antros pu sės" įtakai ir šalinas savų jų. O ką bekalbėti apie jų vaikus?

Tą klaidingą nuomo nę turėtume atitaisyti. Ir turime stengtis atitaisyti ją dar laiku. — Juk mûsų tautinius požymius mums suteikia ne gimimo vieta, o lietuviškas kraujas, mûsų tautos bûdo savybės, mûsų lietuviškoji kalba, sekimas dorų lietuviškų papročių ir lietuviškas gal vojimas... Juk žmonių minioje pamatę lietuvį tuoj pažįstame jį. Jo lietuviškas savybes nepakeičia nei gimimo vieta nei pakeistas jo pasas. — Juk gimimas kitoje šalyje duoda tik tos šalies piliečio teises. Juk pilietybės priėmimas arba naturalizacija daroma tik dėl savo teisių praplėtimo, dėl patogumo... Bet visi mes esame lietuviai, tokiais turėtų bûti ir mûsų vaikai.

Malonu paminėti įvykį, kada atsakomingose pareigose, kokias lig šiol užimdavo tik senieji, maža ką bendro su mumis turintieji, šios šalies gyventojai, dabar pasireiškia su sipratusios lietuvių šeimos vaikas. Jaunosios lietuvių kartos atstovas Brazilijoj Jonas Vigelis Jr. yra čia gimęs ir augęs, čia . . .

(Nukelta į 8 puslapį)

Spaustuvė Baltica

Isteigta 1938 metais

Alesandras Bumblis

Atlieka įvairiausius spaudos darbus pramonei ir prekybai sulig paskutiniais valdžios reikalavimais

4-8320

AV. TIRADENTES, 1026 ● SÃO PAULO

Knygynas Žinios

Knygos pardavimui:

Keturiu Brangakmeniu Grobikai, J. Piliponio, 2-jų dalių kriminalinis romanas
Kaukuolė Žalsvame Cemodane, J. Piliponio, 2-jų dalių kriminalinis romanas
Kunigaikštis Be Praeities, J. Piliponio, romanas.
Laimės Šypsenos, O. Debutova, romanas.
Mirties Uola, P.Turčilos, romanas iš pirmosios vokiečių okupacijos
Velnio Eleksyras, E. T. A. Hoffmann, 2-jų dalių romanas
Kruvinas Ispanu Sokis, A. Marčynski, romanas
Viešoji nusidėjėlė, Irena Zarzycka, romanas
Obelies žiedas, Irena Zarzycka, romanas
Moterys kurios mane bučiavo, J. Miniaus, romanas

Šių išvardintų knygų kaina po **Cr. 20,00**. Kiekviena knyga turi nuo **200** iki **300** puslapių.

Šias išvardintas knygas galima įsigyti "ŽINIŲ" Redakcijoj — Av. Tiradentes 1.026, S. Paulo.

Naujienos be politikos

— Streptomicinas yra galingas vaistas gydant džiovą, bet pastebima, kad streptomicinu gydomi ligoniai praranda klausos jautrumą, lyg apstulbsta. Anglijoj gydytojai dėl to jau kelia triukšmą ir siūlo atsisakyti nuo jo vartojimo. Tuo susirūpino gydytojai ir Prancūzijoj. Ir šiomis dienomis prof. Etienne Bernard, garsusis mokslininkas šioje srityje, patvirtino, kad tokie nenormalumai tikrai būna, bet tik laikinai. Sako, kad jie praeina ir neilgai užsitęsia po to, kai streptomicino priiminėjimas nutraukiamas.

— Grynas nikotinas yra nuodai. Jeigu iš dviejų cigarečių surinksime nikotiną ir įleisime jį žmogui į kraują, jį nužudysime. Bet civilizuotam pasaulyje rūko daugiau negu pusė visų vyrų ir kas trečia moteris. Nagai paruduoja ne nuo nikotino, bet nuo benzopirino, kuris nudažo rūkorių pirštus ir burnoje palieka blogą skonį, kuris jaučiamas ypač naktį.

— Rūkymas ar tabako kramtymas nėra tiesioginė kai kurių vidaus ir širdies ligų priežastis, bet tik palengvina ir pagreitina tų ligų atėjimą, o jų gydymą trukdo. Tabako vartojimas taip pat neigiamai veikia kraujo spaudimą, pagreitina širdies plakimą, o visa tai silpnina bendrą žmogaus sveikatos stovį. Pavojinga rūkyti ypač jaunimui ir nesčioms moterims: moterys, kurios nėštumo metu rūko, silpnina ne tik savo, bet ir savo vaisiaus organizmą ir gimęs kūdikis neturi pilno reikiamo svorio. — Priešingai, kas nustoja rūkęs, atgauna apetitą, svorį ir gerą savijautą.

— Prieš 14 metų Australijoj pastebėta nauja liga «Šiltinė Q», kuri dažnai maišoma su gripu ir plaučių uždegimu. Iš Australijos ta liga pernešta į JAV, o dabar pasirodė ir Prancūzijoj ir Balkanuose...

BAKTERIJA... Mums pavojingos tos bakterijos, kurios patekusios į mūsų kūną sukelia ligas. Kitos bakterijos naudingos, kaip rūgimo, puvimo ir dar kitos. Dabar iš Tuniso, Afrikoje, praneša, kad Jean Laigret suradęs «petrolio bakteriją» ir to taip naudingo skystimo būsią galima pasidaryti rauginant įvairiausias medžiagas. Jei gu tai pasitvirtins, bus išaiškintas ir petrolio atsiradimas žemėje.

Ginasi kartuvėmis

Nesveika valstybės santvarka palaikoma tik durtuvais ir kartuvėmis. SSSR valdžios priešai žudomi dažniausia be teismo. Žmonių masės kilnojamos iš vieno šalies krašto į kitą, milijonai žmonių kalinami prievartos darbų stovyklose. Vengrijos ir Bulgarijos komunistinės vyriausybės "tarybų" priešus karia ir šaudo. Lenkijoj, Čekoslovakijoj ir Rumunijoj mirties sprendimai taip pat dažni. Panaši padėtis ir dešiniųjų diktatūrų šalyse — Graikijoj, Ispanijoj. Diktatorius Franco, lygiai kaip ir Stalinas, kaip ir SSSR satelitinių valstybių vadai, ginasi karo lauko teismais, mirties sprendimais ir kartuvėmis. Kaip Stalino diktatūra, taip ir Franco laikosi tik paremtos durtuvais. Tokiose šalyse užslopinti visi legalūs liaudies valios pasireiškimo ir valdžios bei šalies santvarkos pakeitimo būdai. Dėl to ten vyksta dažni pasikėsinimai nužudyti valdovus arba nusikratyti savo engėjų. Bet šie, apiplėšdami liaudį, laiko armijas gerai apmokamų šnipų ir budelių, kad toji liaudis negalėtų nė pajudėti. O kas dedasi Kinijoj? — Ten jau daug metų nacionalistai žudo komunistus, o šie nacionalistus. Žudo vieni kitus mūšio lauke, kalėjimuose, koncentracijų stovyklose — žudo nuteistus ir be teismo... Bet ir kartuvės neišgelbės tironijos, o ateis jai galas — vienur anksčiau, kitur vėliau.

Palomar kalno teleskopas

Palomar teleskopas yra pats didžiausias pasaulyje. Jis atidaro naujus erdvių plotus žmogaus akiai. Didžiojo jo lęšio skersmuo (diametras) turi 5 metrus. Kada tas stiklo gabalas buvo išimtas iš formos, jis svėrė 18.000 kg. Duodant jam reikiamą parabolinę, išlenktą, formą, buvo "nutašyta" 5.000 kg. stiklo. Taigi, dabartinis jo (didžiojo lęšio) svoris tik apie 12.000 kg. Jo storis krašte 60 cm., o viduryje 52 cm. Jo tekinimas ir glūdinimas pradėtas 1934 m, ir baigtas tik pernai, bet dar vis tobulinamas.

Barzdos...

Nudienis vyras dažnai skuta barzdą, dažnai pyksta ant jos, kad ji pergreitai auga ir daug vargo teikia. Tačiau, "barzdų istorija" nėra jau taip paprastas dalykas. Seniasniais laikais — būta visokiausių "nusidavimų", kiek tai lietė vyrų barzdų klausimą.

Yra žinoma, kad garsus karvedys, Scypio Africanus, savo barzdą skusdavo kasdien. Romiečiai — Romos miesto gyventojai — skusdavosi vieną kartą į savaitę ir tai tik antradieniais.

Didžiausia barzda pasaulyje priklausiusi Wiedenо burmistrui Steiningeriui. Jos ilgis buvo 45 centimetrai. Tai buvusi barzda, kuri buvo užlaikoma su tam tikromis tradicijomis... Nakties metu ji būdavo įdedama į specialų futliarą, kuris gulėdavo šalimais Steiningerio.

Popiežiai savo barzdų neskusdavo nuo 1500 iki 1709 metų. Taip lygiai ir Anglijos karalius Henrikas VIII ir Prancūzijos — Pranciškus I-sis — taipogi savo gyvenime nevartojo skustuvų...

TIPIŠKAS RUSŲ ORKESTRAS kasnakt nuo 21 iki 2 val. tik brolių **Adomo** ir **Petro Mateiku** bare.

BAR RIALTO

kur visumet linksma ir jauki aplinkuma.

Baras atdaras kasdien nuo 2 val. dienos iki 2 val. nakties.

Rua Victoria, 578
FONE 6-2296
SÃO PAULO

Kiekvieno lietuvio pareiga yra paremti LIETUVIŠKĄ spaudą!

Užsiprenumeruok ŽINIAS 1950 Metams!

— Rašyk «Zinioms» apie viską, kas liečia nors vieną lietuvį. Skaityk ir platink!

Žinios

SEMANARIO LITUANO Notícias

EX

AV. TIRADENTES, 1026 - Tel. 4-8320 - S. PAULO

Prenumerata metams Cr.$ 50,00 • Į užsienius 4 doleriai

Ar dalyvausime rinkimuose?

Šis svarbus mûsų teisių ir pareigų klausimas vis dar neaiškus. Rinkimuose dalyvauja visi atitinkamo amžiaus brazilai ir naturalizuoti Brazilijos piliečiai. Bet pagal vienos senos, tikrai demokratiškos, konstitucijos nuostatus, kurių lig šiol nepanaikino joks įstatymas, rinkiko teises «ex oficio» ir «equiparado» gauna ir kiti Brazilijos gyventojai, t.y ir nepiliečiai.

Šiemet spalio mėnesyje turi įvykti rinkimai visų renkamų šalies ir valstybių pareigûnų: prezidento, senatorių, atstovų į Brazilijos Jungtinių Valstybių arba Federalinį Seimą, valstybių gubernatorių, deputatų, vereadorių... Lietuvio Brazilijos piliečio pareiga aiški: jis privalo pasinaudoti rinkiko teisėmis ir paduoti savo balsą už jo pasirinktą kandidatą. Bet kaip bus su tais, kurie kadaise buvo rinkikai «ex oficio» ir kurie skaitomi «eqiparados», t.y. vedę šios šalies pilietes, turi nekilnojamą turtą, reiškia, čia jau prigijęs ir turi čia gimusius vaikus? — Jų teisės dar nėra pilnai apibrėžtos. Įstatymdavystė ir Vyr. Rinkimų Tribunolas jas aiškino jau kelis kartus, bet ir per paskutinius rinkimus dalis šių rinkikų balsavo.

S. Paulyje tokiu atveju lietuvių kilmės rinkikų galime sutelkti apie 10.000. Mes turime jau pilnamečių čia gimusių lietuvių vaikų ir vieną kitą iš jų galėtume išstatyti į kandidatus. Taip pat galėtume paremti bet kurį kitą mums pageidaujomą kandidatą. Taigi laikas visiems susirûpinti laiku išsiaiškinti savo kaip rinkiko teises. Tuo reikalu mums turėtų padėti ir "Žinios", kurias mes tokiu atveju skaitysime dar plačiau ir remsime dar tvirčiau.

Rink. "Ex Oficio"

Savi apie savuosius...

(atkelta iš 6 puslapio)

... čia mokęsis ir išėjęs iš Karo mokyklos su karinin ko aspiranto laipsniu.

Ir štai dabar šis Brazilijoj gimęs lietuvio sûnus, pilnateisis Brazilijos pilietis pasireiškia lietuvių kultûrinėj veikloj kaip vie no iš naujausių lietuviškų laikraščių — S.Paulyje išė jusio jaunų laikraščio "GARNIO" atsakomingojo redaktoriaus pareigose. Tai tiesiog džiugu, kad tokioms pareigoms, kurios mums — ateiviams čia yra "užgintas vaisius", pilnateisių pareigûnų jau turime mûsų prieauglyje. O to savo vei du ir dvasia gražiaus lietu vių prieauglio čia turime jau tûkstančius. Tik gaila, kad daugelis jaunuolių, net iš Lietuvos atvykę jų tėvai, čia visai be reikalo išsižada savo lietuviškos kilmės. — Daug lietuvių vaikų, kol maži, voliojasi gatvėse, kada netoli mokykloje vyksta lietuviškos pamokos. O ji tėvų ar motinos jų nepaims ir neatves. Kur tau? — Vaikui bus per sunku, neturi laiko.. Tik paskui, po kiek metų, jau senatvėje veltui dûsauja: «Ne turiu vaiko»...

Kodėl nepasirûpinti laiku, kad taip neatsitiktų?

Kelios lietuvių mokyklos S. Paulyje laukia pirmoj eilėj lietuvių vaikų. Chorai ir organizacijos laukia naujų narių. Laikraščiai reikalingi vis didesnio bûrio bendradarbių. Turime jau kelis šimtus lietuvių vaikų gimnazijose ir kitose jau ne pradžios mokyklose, kaip tik laikas jiems įsijungti į kultûrinį mûsų kolonijos gyvenimą, o tiems, kurie jau baigė mokslus, tiems, kurie jau pradeda gyventi savarankiškai — imtis vadovauti... Kodėl dauguma to jaunimo neatsiliepia? Kodėl jų nepadrąsina, neparagina lietuviai jų tėvai? — argi paskui malonu senatvėje dûsauti: "Neturiu vaiko"... Argi?...

Iz. Privalis

BRAZ. LIET. GYVENIMO KRONIKA

— Šį sekmadienį į Santos vyksta LSB organizuojama didelė sanpauliečių ekskursija. Išvykstama iš Moócos 6 val. 30 min., o iš kitų miesto rajonų auto busai čia suvažiuos kiek anksčiau. Santos pajûryje ekskursantai apsistos Saldanha klûbe.

— Lietuvių Sąjunga Brazilijoj šiemet žada daug naujenybių. Jau prasidėjo judėjimas įsteigti LSB Moterų sekciją, svarstomi centrinių LSB patalpų pagerinimo klausimai, vėl atgaivinamas visų dėmesio vertas sumanymas praplėsti Moocoje esamas patalpas ir atidaryti gimnaziją. Tai būtų žingsnis į Brazilijos lietuvių kultûrinį pakilimą ir lietuvių kalbos įtei sinimą nors vienoje aukštesnėje mokykloje. Bet kol kas, tai tik planai. Dabar, kaip naują LSB pasirodymą, reikia skaityti tik TRADICINĮ METINĮ BALIŲ, kuris įvyks birželio 10 dieną. Jo pelnas skiriamas lietuviškoms LSB mokykloms paremti.

— Du lietuviai, Pranas Šukys ir Jonas Sevelevičius, jau dveji metai gydosi Mandaqui sanatorijoj, Voluntarios da Patria g. 4301. Vienas ir antras S. Paulyje turi daug pažįstamų, net giminių, bet dabar jų pamiršti. O kiekvienam ligoniui jo aplankymas yra didžiai naudingi vaistai... Ten pat nesenai pradėjo gydytis ir M. Laupinaitis, buvęs DP.

— Kazys Čeplinskas, iš Porto Alegre, profesionalas komikas, turėjęs mažutį cirką, dabar su komikų trupe važinėja po São Paulio valst. miestelius. K. Č. kilimo uteniškis ir jau Lietuvoje yra dirbęs prie cirko.

— Juozas Rimša turi baldų dirbtuvę Porto Alegre mieste. Gyvena su šeima

— «Žinių» skaitytojas Kazys Grislauskas iš Santos, trečiadienį, apsilankęs redakcijoj, papasakojo, kad Santos mieste ltetuvių skaičius didėja, kad daug tautiečių perkasi sklypus pajûryje vasarnamiams, o kiti atsidaro biznius. Taip pat praneša giminėms ir pažįstamiems, kad 1949 m. ten mirė Adomas Tutkus, gyvenęs be pastovaus darbo, o pastaraisiais metais gydęsis Santos džiovininkų ligoninėje. Jo brolis Juozas Tautkus miręs dar karo metu. Abu du broliai Santose neturėjo šeimų. Abudu mirė turėdami arti 60 metų.

— Kostancija Rutelionienė praneša iš Curitibos, kad 1949 m. gruodžio 30 d. ten pasimirė ilgai sirgus Marija Dulskaitė Zajankauskienė, kilus iš Virbalio ir Brazilijon atvykusi 1926 metais. Dideliame nuliûdime liko velionės vyras Stasys Zajankauskas, sûnus, dvi dukterys ir senelis. Zajankauskai visą laiką gyveno Curitiboj, Parana valst.

— Edvardas Grušas iš Vokietijos, Schveinfurt, Theodor-Fischer Platz, 5-6, D. P. Camp, pajieško Viliaus Gruscho, gimusio Marijampolėje, Brazilijon atvykusio 1926 m.

Capas Lhama

Reikalinga mašinistų, vyrų ir moterų, su praktika prie apsiaustų "Chantung" ir "gabardine".

José Paulino g. 286 1° s. 11/12 — S. Paulo.

Composto e impresso na
TIPOGRAFIA BALTICA
Alexandre Bumblis
Avenida Tiradentes, 1026
Telefone-48320 São Paulo